

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Clericis non residentibus. Consilium CCXIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

tudine vel statuto applicatur (quod tamen non videtur) & præterea verum esset, quod plerique putant, publicationem novæ constitutionis Papalis in Romana Curia factam, sine renovatione illius in provinciis sufficere, ut statim, vel saltem post aliquos menses, liget etiam Ultramontanos: nihil magis obstat, quo minus vel dictum novum statutum, retineatur, vel vetus consuetudo ad usum revocetur: ob id, quod eadem nova Pij constitutio per subditos harum ultramontanarum, saltem Belgicarum regionum, nunquam hæctenus fuerit ad usum recepta, nec observata; & quidem non tantum nuda desuetudine, sed etiam consuetudine sive consuetudine sive statutaria constitutione abrogata, seu potius non admissa: cum vix ullum sit Collegium Ecclesiasticum in his Regionibus, præsertim diocesis Leodiensis, & aliarum Ecclesiarum, quæ ex eadē diocesi Leodiensi per erectionem novorum Episcopatus ad Buscoducensem diocesim vel aliam translatæ sunt, in quo non fuerit retentus usus huius anni gratiæ. Et si enim lex sive canon auctoritate Papali seu Imperiali nitatur, pro canone tamē aut lege vix habetur, quod usus ipse non comprobatur, in materia præsertim tali, quæ præsens animarum periculum non concernit. *c. In istis distinct. 4. glos. in d. c. 1. de reu. & pace & ibi Ant. de Butrio & alij, Alex. conf. 39. Visi & consideratis vol. 3.* Remotis itaque his obstaculis ex novis constitutionibus Ioannis XXI. & Pij Quinti Pontificum, propius accedamus ad id, quod ex parte dicti Capituli queritur, utrum vetus illa consuetudo, an sequens statutum prævalere debeat? Et quidem, præsupposita veritate eorum, quæ in facto proponuntur, portio nobis videtur dicta vetus consuetudo: non quod rationabilior æquiorque sit sequente novo statuto; cum plus probabilitatis & æquitatis apparentis consistat in eodem novo statuto, eo quod per illud minus gravetur successor in beneficio, & citius perveniat ad perceptionem fructuum, qui illi ob officium debentur, *c. fin. sub fin. de rescript. lib. 6. c. Cum secundum de præben. sed* quod novi huius reformati statuti nulla sit vis ac potestas, non ex capite deficientis potestatis in ipsis statucentibus: (nam Capitula Collegiarum Ecclesiarum, ut & aliæ quæcumque universitates, *l. 1. §. 2. De Quod cuiusque universit. nomine &c.* possunt quæcumque licita, honesta, probabilia, & rationabilia statuta facere, præsertim circa ea, quæ concernunt non totius Ecclesiæ præcipuum statum, sed minora illius negotia, inter quæ referri debent distributio & assignatio fructuum singulorum beneficiorum, *c. cum omnes & ibi velt. de consuet. calderin. conf. 11. an permutatio de rer. permutat.*) sed ex eo, quod falso dicatur fundatum super anterioribus antiquis statutis dictæ consuetudini contrariis. Nam falsa demonstratio non facit nocere solet, ubi demonstratio præcisa & præcipua causa statuti non est, nec illi eohæret. *l. demonstratio falsa l. falsa demonstratio l. cum tale §. falsam causam de cond. & demonst. satisque ob id sit, ad sustinendum statutum, quod sit rationale, honestum, & utile, c. Erit autem lex distinct. 4. & magis quidem, ut diximus, quàm dicta vetus consuetudo. Nec denique ex eo, quod auctoritate*

Conf. Wamof. Tom. I.

te alicujus superioris non sit confirmatum; quod enim per se alioqui validum est, superioris non requirit confirmationem; quæ ob id si ex abundantia accedat parum confert, & omnia non nocet. *glos. in v. confirmationem in fine in c. 1. de confir. utilis vel inutili.* * sed ex eo magis, quod idem novum reformatum statutum non sit debite publicatum, & maxime quod, uti pro ponitur, non sit usu receptum nec observatione comprobatum. Id enim per se sufficit ad removendum effectum dicti statuti & reformationis in illo contentæ. Si enim effectum Papalis ac Imperialis constitutionis impedit defectus receptionis & usus illius apud subditos; multo magis impedire debet inferiorum statuta ac reformationes; quia ex eo solo annihilata & vim suam amisisse, imò potius nunquam habuisse dici, sed pro nullis vel extinctis haberi debent, quod non fuerint in usum recepta, non tantum per longum tempus, sed etiam in illorum prima nativitate seu origine, *Ant. de Butrio, Cardin. Imola & alij in d. c. 1. de reu. & pace, Alex. d. conf. 39.* sic quod seposita consideratione huius novi non rite publicati, nec ad usum recepti reformati statuti, in usu & observatione manere debeat antecessens vetus consuetudo usu retenta & observatione confirmata, *Alex. d. conf. 39. Marian. Socinus Junior conf. 30. Inspectis his num. 14. vol. 1. quæ et si aliquo modo durior videri possit successor in beneficio, irrationabilis tamen per omnia non est; habita ratione supradictæ recompensationis & potestatis utenti eodem iure quoad eundem successoris hæredes; & quod uno tantum casu differat à novo statuto, quo scilicet Canonicus moritur post mensem Septembrem, iam plene perceptis, & fortè magna ex parte consumptis fructibus præcedentis autumnii; qui ratione perceptionis facilius ad hæredem quàm ad successorem in beneficio transmittuntur, l. defuncti de usufr. Sic quod in effectu annus, qui mortis dicitur, non tam gratiæ sit, quàm juris & necessitatis; ut merito sequentis tantum anni fructus hæredi ad gratiam ratione dictæ recompensationis referri debeant. Frustra igitur queritur, an hoc novum reformatum statutum alio novo statuto mutari & dissolvi possit? cum ex causis supradictis non subsistat nec reformatione indigeat. Et si ad novum statutum dictum Capitulum ea in parte animi adijcere volet, illud cavendum erit, ne nimis ambiciosum sit, & plus equo successor in beneficio noceat, l. Ambitiosa D. de decret. ab ord. facien. saltem non plus quàm factum est per dictam veterem consuetudinem, uno casu in apparentia, non tamen omnino in effectu, ut diximus duos annos gratiæ hæredi defuncti Canonici concedentem.*

De Clericis non residentibus.

SUMMARIUM.

Fructus absentium cui cedant.

1. Statutum de fructibus absentis subtrahendis
2. Absenti beneficiato fructus non debentur.
3. Fructus absentium cui applicandi.
4. Absentium portio in distributionibus quotidianis presentium accrescit.

CON.

CONSILIVM CCXIII.

- C**VM per statutum de foraneo Canonico receptum sit, id quod ex fructibus sue prebendae superest, ultra octo modios & viginti solidos usualis monetae, vicario absentis assignati (cujus generis statutum tolerabile, & juri contrarium non est, c. Omnes de consue. c. Ad audientiam de cler. non resid.) aequum non est, ut hi octo modij & viginti solidi ipsi Canonico absentis accrescant, & sic alijs praesentibus & residentibus Canonicis per omnia adaequetur. Neque etiam quia vicarij opera propter praesentem Ecclesiae desolationem minus necessaria est, & quamdiu minus necessaria erit, absentis integri fructus exhibendi sunt: *
1. cum cessante statuto, ex juris communis constitutione, absentis nihil omnino de fructibus suae prebendae preberi, sed illis ipse penitus privari, imò etiam ad perceptorum restitutionem cogi possit, c. Quia nonnulli c. Relatum d. c. Ad audientiam de cler. non resid. *
2. Quod autem sic absentis subtrahitur, & in deservituram Ecclesiae per constitutionem vicarij non convertitur, per Capitulum in ipsius potius Ecclesiae communem, quam singulorum Canonicorum residentium utilitatem convertendum est, c. penul. de cler. non resid. Oldrad. conf. 140. In Ecclesia nu. 5. Ea autem utilitas in re praesenti maxime consistet in fabricae Ecclesiae, sic incendio deformatae, reparatione, ut per eam divini officij exhibitio restaurari, & sic vicariorum opera iterum repeti possit. Vnde etiam est, quod per Concilium Tridentinum hujusmodi non residentium fructus pubeantur convergi vel in fabricam Ecclesiae, vel in aliud opus pium, sess. 6. c. 1. sess. 22. cap. 3. sess. 23. cap. 1. vers. si quis autem de reformat. Sed haec quidem de grossis fructibus, &
3. qui singulis praebendis proprij sunt: † Nam quoad distributiones, & quae in communi dividi solent cum ad praesentes seu residentes tantum pertineant, & in illis absentes praesentibus partem non faciant, praesentium portio propter absentes auctior esse debet; quia quod absentibus non datur, illis, non fabricae, aut alij causa accrescere aequum est, c. 1. & ibi DD. de cler. non resid. lib. 6. Vid. conf. 208. & 209.

De Clericis non residentibus.

S. VMMARIUM.

Fructus beneficij litigiosi vel vacantis.

1. Vacare non dicitur, in cuius possessione alius est.
2. Litigiosa res qua sit.
3. Litis appellatione quid veniat.
4. Possessor pacificus quis dicatur.
5. Possessio pacifica esse non definit, si possessor quoscumque citari curet.
6. Conductio rei propria nulla est.
7. Fructus vacantis beneficij pertinent ad successorem.
8. L. Si aliquam rem de acquir. possess. intellectus.

CONSILIVM CCXV.

EX casu proposito, ipsique quae ad institutionem ejusdem pertinent, duplex oritur difficultas; prior, an beneficium, de cujus fructibus locatis agitur, vacaverit, & litigiosum fuerit, sic ut ad Episcopum seu ejus

eigilliferum dispositio de fructibus ejusdem pertineat? altera, an posterior conductio seu redemptione fructuum ejusdem beneficij aliquod momentum habeat.

Pro resolutione prioris duo veniunt expendenda: primum, an tempore, quo Dominus Sigillifer locavit seu in arrendam dedit D. Gerardo de Rauwe fructus ac redditus Ecclesiae Parochialis de Appelteren, eadem Ecclesia vacaverit, sic ut secundum sententiam latam in Rota urbis Romanae anno 1445. 17. mensis Decembris tempore locationis fructus dictae Ecclesiae pertinuerint ad dispositionem & liberam administrationem D. Episcopi seu ejusdem substituti? Et certum est, quod non. † Cum enim non dicatur vacare, in cuius possessione aliquis est constitutus, l. 2. § 1. D. de act. empti, gloss. Cum quaeratur in V. vacum c. Vnde vi; sequitur, quod cum praefatos D. Gerardus ante tempus hujusmodi contractus vigore nominationis per Sedem Apostolicam Universitati Lovaniensi concessa, acceptaverit, & ejusdem realiter & corporalem possessionem consecutus sit, non potuisse dici vacare, ad effectum, ut ad praefatum Dominum Episcopum potuerit pertinere fructuum ejusdem beneficij omnimoda administratio: deficiente enim causa administrationis, hoc est vacatione beneficij, quid mirum, si & ipse effectus, hoc est ipsa administratio & dispositio cesset?

Alterum est, an tempore praedicto saltem beneficium fuerit litigiosum, ad eum scilicet effectum, ut secundum alteram partem ejusdem sententiae (qua cavetur administrationem & dispositionem eorundem fructuum pertinere ad Episcopum, donec is, cui de beneficio provisorum erit, idem beneficium pacifice possederit) bono jure potuerit Dominus Sigillifer locare fructus dictae Ecclesiae parochialis? Et verius est, quod non: Litigiosum enim qui dici potuit beneficium, super quo praefato D. Gerardo nulla umquam lis fuit mota, vel in petitorio vel in possessorio? Id enim non patitur natura conjugatorum; & in jure res litigiosa definitur, de cujus dominio causa movetur, aut per judicariam conventionem, aut per preces Pontifici vel Principi oblatas, & Iudici insinuat, ac per eum adversario supplicantis comunicatas, c. 8. seu, ut dicitur in Clem. ult. Vt lite pendente nihil innovet. postquam à Iudice competente in ea citatio emanavit, & ad partem citatam pervenit. † Litis enim appellatione tantum venit controversia judicialis, iuxta ea quae habentur in l. Causas C. de transact. & l. Postquam liti C. de pact. *

Et rursus cui hujusmodi lis mota non est, merito pacificus dici debet, per ea, quae late notat Ludovicus Gomezius, in Comment. ad reg. cancel. de trien. posses. quasi. § 3. & ut dicit Paulus de Leazaris, in Clem. Gravi de rescript. pacificus possessor dicitur, qui habet possessionem sine controversia juris vel facti judicialis vel extrajudicialis, ut eum refert & sequitur Guido Papae, decis. 85. nu. 3.

Iam autem verum est D. Gerardo in iudicio nusquam sive coram Ecclesiastico iudice, sive laico factam esse controversiam super possessione; neque etiam extrajudicialiter, quia de eo non constat; nam quod dicitur quandam vigore gratiae expectative